

Beregning av gjellescore hos oppdrettslaks

Denne plansjen har som mål å gjøre gjellescoresystemet mer entydig og best mulig egnet som verktøy for å vurdere status og utvikling av AGD. Ved å avklare begrepsbruk og anbefale en entydig fremgangsmåte for gjellescoring, blir det lettere å sammenligne erfaringer fra AGD-utbrudd mellom anlegg og regioner. Dette vil øke kunnskapen om AGD i oppdrettsanlegg.

Amøbegjellesykdom (AGD) hos laks vises som forhøyede, hvite, slimete flekker på overflaten av gjellene. Laks kan også ha andre, lignende gjelleforandringer og skader som ikke skyldes AGD. Derfor bør det brukes en todelt score for å skille AGD fra andre gjelleforandringer og skader.

Slik beregnes fiskens gjellescore

Bla forsiktig gjennom alle gjellebuene, for eksempel med en flat trepinne, og se etter forandringer og skader. Du skal beregne to scoreverdier: 1) Aktiv AGD-score og 2) Total gjellescore.

1) Aktiv AGD-score: Finn gjelleflaten med størst andel forhøyede, hvite, slimete flekker. Bruk skalaen i tabellen til å beregne scoreverdi for denne flaten. Scoreverdien angis som fiskens aktive AGD-score.

2) Total gjellescore: Finn gjelleflaten med størst totale forandringer, både hvite, slimete flekker og andre forandringer eller skader. Bruk skalaen i tabellen til å beregne scoreverdi for denne flaten. Scoreverdien angis som fiskens totale gjellescore.

Foto. Stine Kolstø, FoMAS
Aktiv AGD-score

Foto. Stine Kolstø, FoMAS
Aktiv AGD-score (blå ring rundt forhøyet lesjon) og gamle AGD-skader (gul ring) på samme gjelleflate

Foto. Siri Giskegjerdet, FoMAS
Skader som *ikke* skyldes AGD

Gjellescoreskala modifisert fra Taylor mfl. (2009)

Grad av forandringer	Score	Beskrivelse
Ingen	0	Ingen tegn på gjelleskader, friske røde gjeller
Svært lett	1	Én hvit flekk
Lett	2	Ansamlinger av flere små flekker eller store flekker < 20%
Moderat	3	Flekker som dekker ca 20% av gjelleflaten
Uttalt til alvorlig	4	Flekker som dekker 20%-50% av gjelleflaten
Svært alvorlig	5	Flekker som dekker mer enn 50% av gjelleflaten

Beregning av scoreverdier basert på den mest affiserte gjelleflaten er anbefalt i FHF-prosjektet «Standardisering av AGD-gjellescore». Se Hytterød mfl. 2018, rapport 19-2018 i Veterinærinstituttets rapportserie, for mer informasjon.

Kontaktperson Veterinærinstituttet:
Sigurd Hytterød: sigurd.hytterod@vetinst.no

Kontaktperson FoMAS:
Stine Kolstø: stine@fom-as.no

Kontaktperson ILAB:
Linda Andersen: linda.andersen@ilab.no